

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Premergătorul se face în Săbiu la expedirea foiei pe afară la c. r. poste cu bani găsiți prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu prenumerării pentru Săbiu este pe an 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 86. ANUL XIX.

Săbiu, în 28 Octombrie (9 Nov.) 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8 fl. ieră pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princip. și țări străine pe un an 12 fl. v. a. Inscrisele se platesc pentru întâia dată cu 7 cr. sîrbii, pentru a doua oară cu 5 fl. v. a. și pentru a treia repetiție cu 3 cr. v. a.

Nr. paroch. 30. 1871.

Provocare.

On. p. t. parinti de religiuina gr. or., cari nu fiice la ori-ce școlă, fie publică, fie privată, s'au monastiresca în Săbiu, suntu pofiti prin acest'a, că se binevoiesca a aretă la subscrișul Oficiu parochiale (Strat'a Macelarilor nr. 98.) numele și locuini'tă fiicloru sele, precum și școl'a, carea o cercetăza acelea, că ast-felu Oficiulu parochiale se se p'ota ingrijă pantru crescerea și cultivarea loră în invetiatur'a creștinăscă.

Săbiu în 14 Octombrie 1871.

Oficiulu parochiale gr. or.
din cetatea Săbiului.

Este greu a face politica romanăscă ?

Intrebarea acest'a ni se imbiia acum mai multu că ori c'andă alta dată, ni se imbiia pentru aceea, pentru ca se afla omeni, cari nu-si dau silinția a distinge între lucruri, și omeni cari aru sc'î și aru pot' distinge, d'ara le vine mai bine că sa amestece lucrurile și sa le confunde și din confușiuina sa derive concludiuini, cari suntu momentanu numai unor'a bune, preste totu inse taturoru rele.

Dela 1865 înc'oc'e, nu odata, ni amu datu noi silinți'a de a pune situațiuina n'ost'ra bine lamorita și bine distinsa inaintea publiculu cetitoriu. Maxim'a ce amu pot' deduce din t'ote c'ate amu disu p'ana acum culmineza intru aceea, că noi sa nu imit'ăm politia nimeni, ci sa afl'ăm noi insine ce politica trebuie sa urm'ăm, pentru că sa ne asigur'ăm existinți'a n'ost'ra naționale.

Națiuinele suntu în Europ'a individualități istorice cu drepturi neinstrainabile și istoria ni arata casuri destule despre apes'ările s'eu delaturarea drepturilor loră.

Apasarea s'eu delaturarea drepturilor națiuinorū inșă suntu numai n'isice st'ări eșceptionali, cari intreropp val'orea drepturilor numai pre tempulu c'andă națiuinele slabescu din caus'a oboselei provenite din lupte contr'a unorū poteri relativu prea mari s'eu din obos'el'a frament'ărilor lorū proprii provenite din stricarea moravurilorū unei părți inșemnate s'eu a totalității unei națiuini s. a. m. d.

Tratatele dela 1815 dupa finirea resbelelorū celorū mari incepute dela 1789 au produsu ecuilibrulu europ'enu alu s'antei alianție, sub carele gemea continentulu Europei intregi. Sub greutatea acestui ecuilibrū au fostu apasate s'eu suspense drepturile unorū națiuini prin restringerea eșercitiulu lorū, ale altorū națiuini inșe și prin divisiunea (daraburire) lorū în fragmente, spre a nu-si pot' vede de afacerile lorū chiaru și mai restrinse că totalități, conformu trebuințelorū țierei lorū.

Dintre cele dint'ăiu aducemu d. e. pre Franci'a și dintre cele d'iu urma pre Itali'a și Germani'a.

Fia-care din aceste națiuini inșe au lucr'atu cu t'ota energi'a asiă înc'atu urditiuru acestei politice, repositulu principe Meternich, odin'ora cea mai mare autoritate între diplomati, a traitu sa v'eda c'adiendu unulu dopa altulu murii edificiuului politicei sele și d. e. „noliunea geografica“ a Italiiei devenindu o realitate.

Scopulu națiuinilorū inșe nu trebuie și nu pot' sa fia numai arondarea unorū staturi, și drepturile lorū, c'andă reintra în viația, nu cauta numai la scopulu acest'a. Scopulu națiuinilorū și alu drepturilor lorū trebuie sa caute armoni'a cea binefac'ătoare în societatea omenăscă, prin carea sa se ajute impromutatu spre asi cascig'ă mijl'oc'ele de cultura, în carea are a se cuprinde starea cea buna

materiale și intelectuale. De unde urm'eză, ca și acolo, unde națiuinele locuesca amestecate, ele potū, ba suntu dat'orie sa urm'ar'escă acestu scopu.

În imperiulu nostru celu cu diverse națiuini și cu deosebire în partea aceea, în carea ne afl'ăm noi romanii în numeru înșemnatu, d'omnescă astadi unu sistemulu politicu, pre care-lu vedemu condamn'atu de at'atea părți. Sistemulu acestu ni se ascrie apasarea s'eu delaturarea drepturilorū și a națiuinei n'ost're.

Aru treb'at unu tratatu deosebitu că sa ajungemu la convingerea ca numai din acestu sistemulu resulta acest'a fat'ălitate daun'oc'ioșă pentru o națiuine și nu d'ora din aplicarea cea gresit'a sistemulu.

Ori-care va fi isvorulu nedreptățierei n'ost're se nasce pentru noi dator'ia de a delatur'ă prin mijl'oc'ele legali apasementulu asup'r'a drepturilorū n'ost're, fie prin staruini'tia la delaturarea sistemulu, d'eca acest'a e vin'a reulu în adev'eru, fie prin staruini'tia la aplicarea cea d'reptă și buna a sistemulu. În ori-ce impregiurare inșă, fiindcă vorb'a este de drepturi națiuinale și de ajungerea la dobandirea lorū, politica urm'ată din parte-ne pentru de a recastig'ă val'orea drepturilorū n'ost're, ch'ame-se sistemele cum se voru ch'iam'ă, nu este dec'atu națiuinale și pentru romanii națiuinale romanăscă.

De aci urm'eză d'ara, că noi, departe de a crede ca nu pot'ema face politica națiuinale romanăscă în impregiur'ările în cari ne afl'ăm astadi, s'ontemu dator'ia sa o facemu, odata în interesulu nostru și a d'ou'ă o'ra în interesulu statulu, pentruca în unu statulu poligl'otu s'au compusū din națiuini varie, cum este alu nostru, aceea e și ratiunea existințierei lui cea mai înaltă : că individualități politice din t'rensulu sa fia reprezentate at'atu acolo unde se facu legile, c'ato și acolo unde se eșecuta, se punu în lucrare legit'e. Prin acest'a legislațiuinea se va afl'ă în p'ositiunea de a nu face legi unilaterali și poterea eșecutivă va fi ferit'a de a produce numai disarmonii și neplaceri între cetățienii statulu, pre c'andă treb'oit sa produca numai armonia și complacere.

Ni s'arū pot' obiect'ă ca cei ce conduc statulu nu urm'eză precum pretindemu sa urm'eză și prin urm'are politica națiuinale nu pot'ema face.

Inainte de t'ote sa nu perdemu din vedere, că și p'ana c'andă noi caut'ăm a ne face dator'ia n'ost'ra c'ătra drepturile n'ost're s'ontemu națiuinalisti buni, precum și p'ana c'andă ni facemu dator'ia c'ătra statulu s'ontemu cetățienii buni ; ieră guvernulu d'eca nu coresponde nișuinițelorū acestor'a întrebe-se, interpeleze-se de membrii cei nedreptățiti ai unei națiuini și ai statulu și ei voru implin'ă și prin acest'a o s'anta dator'ini'tia c'ătra națiuinea și statulu lorū.

P'ana c'andă inșă onii din membrii unei națiuini voru umbl'ă numai prasindu vorba multu și g'olă, cladindu muntii de aurū în aeru ; p'ana c'andă voru injur'ă mereu în d'rept'a și în st'ang'a pre acci ce voiescu sa faca ce-va și pre acci ce facu pentru națiuine și pentru statulu ; și apoi d'estept'ându-te ca ei mergu m'ana în m'ana cu adversariu tei (cum facu d. e. onii cu iub'it'a lorū st'ang'a din diet'a Ungariei) ; p'ana c'andă voru face suspectu totu ce ei cu' ilustrele lorū geniuri nu potū sa capeze și voru caut'ă sa traga pre totu dupa sine în neconșecințiele cele mai mari : pre l'ang'a t'ote lipetele de națiuinalitate și alte vorbe frum'ose, politica națiuinale nu voru face ; preste totu nu voru face nici o politica ; ei voru produce indignațiuine și d'sprețiu în totu omenii voitori de bine națiuinilorū, statulu și omenime și bucuria în inimiciu acestor'a.

Evenimente politice.

Unu evenimentu de mare înșemnat'ate ni anunția scirile cele mai n'ouă dela Pest'a și Viena și adeca schimbarea ministru austro-ungurescu de esterne. Conte B e u s t , carele se d'ice a fi parinte dualeismulu s'a retrasu. În loculu s'eu se se vina contele A n d r a s s y , fostulu ministru p'resiedinte alu Ungariei și în alu cestui d'iu urma contele L o n y a y .

Responsulu ministru lui Andrassy la interpelațiuinea lui T i s z a și la alt'a cam de acea-si cuprinsu din partea deputatulu din st'ang'a estrema H e l f y , este contr'a uniunei personate, carea nu are nici unu scopu și este pre l'ang'a starea p'resentă a dreptulu publicu din Austro-Ungari'a, unic'a carea pot'ă salv'ă interesele Ungariei.

Desbaterile parlamentulu germanu suntu toc-m'ă la bugetulu militariu. Din acele se vede ca victoriele raportate asup'r'a Franciei nu usi'ora pro contribuitoři de sarcinile unui bugetu onerosu. Lumea se intr'eba, ca dupa rezultate asiă stralucite și dupa asigurarea p'ăcei prin tractate asiă favorabili pentru Germani'a și pre l'ang'a aceea pre l'ang'a o întielegere asiă de buna cu Austro-Ungari'a, ce t'omeri mai pot'ă existe pentru periclitarea p'ăcei europene ? S'eu cart'a cea n'ouă a Europei mai are sa mai fia în curendu sup'usa unei revisiuni înfricosiate că cea d'iu 1871 ?

Spre sciinția onor. publicu.

Conferința privată intronit'ă în 4 Septemv'ru a. c. din o parte a barbatilorū, cari se afl'au și atunci în Săbiu, a gasitu cu cale, a eșmite unu comitetu ad hoc de 7, pentru a cere dela intelligenți'a romană de prin t'ote țieniturile opiniunile ei în privinți'a conduitei politice a națiuinei române transilvane în p'resentu și viitorulu celu mai d'aprop'ie și anume în privinți'a țienerei unei adun'ări națiuinale.

Spre eșecutarea celorū espuse mai susu, subsemnatulu comitetu s'a adresatu prin h'ărthi'a sea d'to. 20 Septemv'ru a. c. (publicat'ă în t'ote diarnalele națiuinale) c'ătra 120 intelligenți din d'iferite părți ale țierei, dela cari p'ana inclusivu 25 Octombrie a. c. au intratu 21 respunsuri parte singulari, parte collective.

Dupa ce inșe acestu micu num'aru de respunsuri — faciu cu multimea celorū intrebati — nu este nici cum de ajunsu, spre a fi privatu de spresiuinea opiniunii generale la noi, mai v'etosu c'andă și acest'a represinta diverse pareri ;

Dupa ce lips'a de at'ate respunsuri nu este nici cum constat'area necesității de vre-o adun'are națiuinală în tempulu p'resentu ;

Dupa ce acestu comitetu n'are alte instrucțiuni dela adun'area, carea l'au alesu, ieră elu nu-si pot'ă arrog'ă s'ie drepturi, cari trecu preste marginile modestei sele ch'iam'ări :

Comitetulu subsemnatu se ved'iu s'ilitu, și s'itermin'ă cu d'iu'a de ad'ulucr'ările sele și a s'odech'iar'ă de disolv'atu.

Fiindu inșe comitetulu de opiniune, ca avemu sa țienemu la continuitatea n'ost'ra de dreptu și ca nu pot'ema a parasi terenulu ocupatu p'ana aci fără daun'ă intereselorū n'ost're politice națiuinale, — opiniune multu (? R) confirmat'ă chiaru și în dilele recente prin press'a n'ost'ra națiuinală — :

Comitetulu ad hoc și eșprime convingerea, ca numai „Comitetulu națiuinalu centralu“ *) alesu de conferința națiuinală d'iu M e r c u r e a în 1868 aru fi ch'iam'atu a lua ini-

*) D'ara acest'a esista unde-va ?

ativă în afacerile noastre politice-nationale, — cum și părerea de rău, ca activitatea aceluși comitetu s' a suspendată, în fine ca e de a se conlucra la locurile competente pentru delaturarea acelei suspensiuni **).

Ne-amu ținut detori publicului cu aceste informațiuni.

Sabiu, 30 Octombrie 1871.

Comitetulu ad hoc.

Noi ne ținem de datorianță a le reproduce aceste și apoi a întrebă :

În mâinile cui s' i pune comitetulu demisiunea sea, deca nu în mâinile conferinței ce l' au alesu ? pentru ce membrii lui odata se adona în conferință, primescu în sarcinarea de a se alege în comitetu spre a se pune că atare în coresp. pre cale privată cu intelighianța româna, pre carea înca o cerne, neesperându, după cum ni se spune, la unii n' ei o adresă, și apoi după ce vinu răspunsurile comitetulu ne spune numai ca suntu putiene și — desertiza ?

apoi deca din mai multe părți au venitu răspunsuri colective, cum se potu cumpani aceste cu răspunsurile singuraticilor încatu sa dea numai 21 răspunsuri ? Au nu se pôte că unul din cele colective sa faca câtu 100 de cele-lalte ?

Dealtmintrea până cându nu vom vedé răspunsurile cum și dela cine au venitu, într' o conferință cum a fostu cea din carea a emanatu comitetulu, seu până cându nu vom vedé din partea comitetului unu raportu detaiatu despre opiniunile incuse la comitetu, suntu indreptatiti a sustiené ca declaratiunea posterioară de mai susu este celu putienu necesă și ca ea, basata pre opiniunile câtoru-va „fericitori“ nechiamati ai națiunii, da dosulu și nu voiesce că sa scie și publiculu celu mare ce au răspunsu cei întrebatii.

Declaratiune.

În nr. 80 alu „Albinei“ din 7 Oct. a. c. apară o corespondință din Sibiu, subscrisa „Mai multu din Sibiu și impregiurime“, în carea chirotesirea P. Vicariu arhiepiscopescu Nicolau Popo'a de Archimandritu se descriă că unu actu anticanonicu și ilegalu, se scoteau tipete de dorere pentru calcarea canoanelor și legilor, și se espuné opiniunea publica că violata prin acêsta chirotesire.

Deci fiindca acei numiti „mai multu din Sibiu și impregiurime“ se gerara aici, că cându cine scie ce partida colossala aru reprezentă ei — „Sibiu și impregiurime“, — și prin acêsta vatemara pre toti acei români ortodoxi, cari nici ca au știutu de corespondința lor, necum se fia consimțitu cu densă, era prin espunerea unci doreri (fiesce afara de a d-loru) — pentru presumpțiv' a vatemara a canoanelor prin acea chirotesia, vatemara adeverulu sântu și neviolabile : subscrisiti din Sibiu și impregiurime, 28 la numeru, căti potura concuro atunci indată pentru așerarea adeverului lovitu în fatia, declararamu în nr. 85. alu „Albinei“ următoarele :

Declaratiune.

Mai multu de câtu odată este acum, ca au aparatu în diurnalulu „Albină“ corespondințe datate din Sabiu și subscrise „mai multu din Sabiu și impregiurime“, precum cu dorere vedemu în nr. 80 alu aceluși-si diornalu cu datulu 7 Oct. a. c. sub titul' a „Unu archimandritu alu Archidiecesei.“

Deci fiindu ca aceea țintescu numai la mistificarea adeveratoru pareri și opiniuni ale intelighianței române din Sabiu și impregiurime, și fiindu ca autorulu acelor' a sub numele „mai multor' a“ este pseudonimu : de aceea în interesulu adeverului și pentru de a se cormă odată acestu abusu necualificaveru, declararamu prin acêsta subscrisiti din Sabiu și impregiurime cu tóta solemnitatea, ca nu amu participatu nici cându la astu-feliu de corespondințe, a câroru autori abuzeza de publiculu nostru românu.

Ier' în specie declarăm, ca articolulu suscitatu din nr. 80 alu „Albinei“ nu esprima nici de departe adeverat' a impresiune, ce a produsu actulu hirotesirei de Archimandritu alu parintelui vicariu arhiepiscopescu Nicolau Popo'a și chiaru contrariulu, pentru ca actulu acest' a a fostu primitu cu celu mai viu aplausu din partea tuturor românilor ortodoxi din Sabiu și vecinatate, afara de aceluși, care au avutu cutezantia a se da sub numele mai multor' a ;

***) Dara cine sa conlucre ?

și Escelența Sea Parintele Archiepiscopu și Metropolitu a satisfacutu prin seversirea actului acestui a unei dorintie generale, a cărei implinire facia cu nenegaverele merite ale parintelui Archimandritu se acceptă cu tóta dreptulu înca de mai de multu.

În fine consimțindu pre deplinu cu observarea onoratei Redacțiunii a „Albinei“, nu potemu a nu pronunці profund' a dorere, ce trebuie sa simțimu cându vedemu, cum poterile noastre spirituale, care le reclama sute și mii de detorintie sântu, familiari, nazionali și bisericesci, se consuma în atari diatribu, care sub masc' a constituționalismului bisericescu, se pară a avé cu totulu alte motive.

Sabiu în 12/24 Oct. 1871

1. Ioanu Panovicu, ases. cons. și presedintele conf. 2. I. Onitiu, adv. în Sabiu. 3. I. Muntenu, doctorandu și concipientu de advocatura. 4. Ioanu Bând' a par. gr. or. în Rosia. 5. Ioanu Massimu, ascultantu la tribunalulu superiore. 6. Demetriu Berz' a, concipientu de adv. 7. Nicolau Michu, concipientu de adv. 8. Zacharia Boiu, as. cons. și parochu alu cetății în Sabiu. 9. N. Cristea, prof. de teol. și as. con. o. 10. Georgiu Mateiu, comere. în Sabiu. 11. Gregoriu Serbu, c. r. preotu eastrense pentru militarii de rel. gr. or. în Archid. 12. Dr. I. Borcea, advocatu în Sabiu. 13. Dr. Stefanu Pacurariu, m. p. 14. Nic. Ciugudienu, notariu com. în Poian' a. 15. Emilianu Cioranu, m. p. parochu în Resinari. 16. Bucuru Cioranu, economu. 17. Ioanu Hentesiu, par. gr. or. în Ogn' a. 18. Iucoleu Grévu, antiste com. și membru com. par. în Topércea. 19. G. Vintieleriu, par. gr. or. în Ogn' a. 20. Antonu Bechniti, cetățienu și com. în Sabiu. 21. Moise Lazaru, as. con. 22. Muciu Urechia, juristu ab. și notariu în opidulu Resinariu. 23. Constantinu Popovicu, not. și pos. în Sadu. 24. Ieromonachulu Germanu, duhovniculu semin. archidieceșanu. 25. Georgiu Nic. Haggi, comerciantu în Sabiu. 26. Albertu Onitiu ofic. postalu. 27. Dim. Cuntianu, prof. de cântu. 28. Dr. Racuciu, advocatu în Sabiu. 29. G. Tom' a colaboratoru la „Tel. Rom.“

Atât' a a fostu totu, ce diseram noi în declaratiunea din nr. 85 alu „Albinei“, care că ómeni nepreocupati în cauza o subscriseram cu numele și caracterele noastre, după ce o desbateram mai antăiu într' o conferință formale, la carea invitaseram pre tóta intelighianța româna ortodoxa din Sibiu, ear din impregiurime pre căti poturam intalni.

Cu tôte acestea însă on. redacțiune a „Albinei“ în nisce „scurte“ observări (mai lungi decâtu declaratiunea noastră), cêrca a ne espune că pre unii, cari amu voi a decide o cestiune de dreptu prin multimea voturilor și ne dasesce, ca unu argumentu bunu mai multu decâtu unu milionu de subscrieri.

Este invederatu, ca on. redacțiune a „Albinei“, carea în neastemperarea sea n' a acceptatu nici baremu atât' a, ca cei atacati deadreptulu se răspunda, substitue declarantiloru intențiuni, cari ei nici decâtu nu le-au avutu la actulu lor. Căci ei prin aceluși n' a vrutu nici mai multu nici mai puțin, decâtu a strigá odată Veto! celoru ce sub masc' a cea estina a anonimității și pseudonimității asuda cu truda demna de o cauza mai buna în tristulu serviciu alu semenatoriului de nôptea din Evangelia.

Convinsi dar', ca în ceea ce privesce canonicitatea seu necanonicitatea lucrului voru respunde din punctu în punctu cei atinsi mai de aproape la tempulu și locul, ce-lu voru crede de cuviintia, subscrisiti declarăm, ca noi remanem neclintitu pre lângă cele espuse în nr. 85 alu „Albinei“; declarăm, ca impregiurările aduse de anonimii din „Sibiu și impregiurime“ în nr. 80. alu „Albinei“ cari, nône ne erau cunoscute tocmai atâtu de bine, că și dloru, n' au alteratu întru nimicu convingerile noastre despre chirotesirea din cestiune; declarăm în fine,

1. Ca On. Redacțiune a „Albinei“ a luat partid' a celoru anonimii din nr. 80 alu seu.

2. Ca On. Redacțiune a „Albinei“ nu este indreptatita, a se face judecătore nechiamata într' o cauza, în carea după ascultarea ambeloru părți tribunalulu lu constituie și sentința o enuncia opiniunea publica ;

3. Ca On. Redacțiune a „Albinei“ a mistificatu spiritulu declaratiunii noastre de mai susu ;

4. Ca On. Redacțiune a „Albinei“ a emanatu volnicesce declaratiunea noastră, lasându afara cuvintele din fruntea ei, ca adeca aceea a emanatu din conferința subscrisitoru ținuta în 10 Oct. a. c.

5. Ca On. Redacțiune a „Albinei“ după ce a

trasu la îndoieala logic' a și moral' a declarantiloru prin logic' a și moral' a sea speciale, cunoscute dejă de tóta lumea, s' a ascunsu după baricada și a luat declarantiloru posibilitatea, a replică la „scurtele“ DEi observatiun în aceluși-si diurnu, asiă încatu aceia se vedu constrinsi a dá acêsta declaratiune în fôia acest' a.

Dara ce pretindemu noi delarantii dela on. Red. a „Albinei“, că sa auda și pre ceea-lalta parte, căci ea fiindu providentialu este și trebuie sa fia și infalibile ; prin cea dintăiu insusire vede în venitoriu și scie ca numai astu-feliu de anonimii că cei din nr. 80 alu Ei, voru fi clientii cei credinciosi și supusi ai densei ; prin cea din urma ca numai sentiutiile densei dascalitóre voru nutri de o parte indignatiunea și de alt' a neincrederea și ur' a reciproca între frati și atunci ajungendu-si scopulu va fia multiamita.

Sabiu în 26 Oct. 1871.

Unii din declarantii din 12. Octombrie 1871.

Legea comunale.

(Articulu de lege XVIII. din anulu 1871 despre regularea comunelor, sanctionatu în 7 Iuliu 1871, promulgatu în amendoune camerele Ungariei în 10 Iuliu 1871.)

(Urmare.)

§ 51. Scritiniulu se face în publicu și se duce unu protocolu despre acest' a.

Decă se intrerumpe numerarea voturilor, protocolulu și cedulele de votare se inchidu în urna, care se sigileza prin presedintele de alegere și celu puținu 2 barbati de incredere.

Resultatulu votarei lu publica presedintele de alegere numai de câtu în faci' a locului, și despre procederea se face raportu detaiatu corporatiunii reprezentative.

Ier' list' a reprezentantiloru alesi se publica numai decâtu.

§ 52. Plânsorile relative la actulu de alegere, seu observatiunile facute contr' a alegibilitatei (capacitatei de a fia alesu) a reprezentantului alesi : se dau la comitetulu verificatoriu în terminu de 10 zile computatu dela alegere.

§ 53. Comitetulu verificatoriu constă din 2 membri, alesi dintre reprezentanti înainte de alegere prin corporatiunea reprezentativa, din 2 membri numiti dintre reprezentanti în comunele mici și mari prin suprefectu (szolgabiró), ier' în cetatile cu consiliu regulatu prin vice-comite și din totu atât' a suplenti.

Presedintele în comune mici și mari e suprefectu (szolgabiró), în cetăti cu consiliu regulatu vice-comite, respective substitutii lor delegati spre acestu scopu prin jurisdictiune.

Actuariulu și referintele comitetului e notariulu.

Sedintiele suntu publice.

§ 54. Decisiunile comitetului verificatoriu în terminu de 5 zile dela admanzare se potu apelá la jurisdictiune, care în întrebările controversate decide cu potere definitivă.

§ 55. Decă s' a terminatu alegerea în comuna, respective în cercurile electorali pretotutindenea, suprefectulu, respective vice-comite, fãra a privi la procederea în cursu a comitetului verificatoriu, conchiama corporatiunea reprezentativa nôua, aceea o dechiara că constituita, și deca urmèza restauratiunea generale de oficiali, defige terminulu a celei' a.

§ 56. Presiedintii de alegere și barbati de incredere stau sub scutulu specialu alu legi.

În privint' a securitatei personale nu voru poté aplicá normativele, cari se aplica la alegerile de deputatu dietale, și delictule comise se pedepsescu după preserisele legi electorale.

CAPU V. Despre adunările corporatiunii reprezentative.

§ 57. Presiedintele ordinariu alu adunarei generali în comune mici și mari e primariulu (judele, biró), ier' în cetati cu consiliu regulatu primariulu cetății (polgármester).

Decă presiedintele ordinariu aru fia impededatu, acolo, presiedèza primariulu substitutu (judele substitutu, helyettes biró), aici primariulu cetății substitutu (helyettes polgármester), și unde nu suntu

de acestia, celu mai betranu membru alu consiliului.

§ 58. Numerulu si tempulu adunarilor generali lu fipséza comun'a prin statutu, inse in tota comun'a trebuie sa se liena o adunare generale cu tota primaver'a pentru cercetarea socéloru din anulu trecut, si cu tota tomn'a pentru statorirea bugetului pre anulu viitoru celu pucinu cu o luna inainte de adunarea generale de primavera si de tomn'a a jurisdicțiunei respective.

Déca primariulu (judele), primariulu cetătiei (polgármester), séu in sa-si corporatiunea reprezentativa, séu o a patra parte din membrii ei afla de bine, se póte tiené adunare generale éstraordinaria de atátea ori, de câte ori pretindu impregiurările.

Presiedintele este detoriu a insciintia totu-déun'a pre membrii corpului reprezentativu, celu pucinu cu 24 de óre inainte de adunare, despre dtu'a adunării generali ordinare, cátu si acelei éstraordinarie si despre obiectele ce se voru luá in acele.

Inse in adunările generali ordinare se potu luá sub consultatiune si ale obiecte afara de cele defipte prin presiedinte, si se potu face prin membrii adunării si propuneru de sine statatorie. Insa aceste propuneru de sine statatorie se potu luá la desbateré numai cu intrevenirea celu putienu a 24 de óre.

§ 59. In adunările generali decudu cei de facia.

Regulamentulu internu alu consultatiunei si-lu fipséza comun'a prin statutu.

§ 60. In adunările generali, dintre membrii primariei (előljároság) numai primariulu cetătiei, primariulu séu judele comunei, notariulu, capitanulu de politie, consiliarulu, procurorulu, asesorulu orfanale, cassariulu, esactorulu, tutorulu universale, mediculu si ingineriulu au votu, si fia-carele numai in cause de acele, prin cari personalmente nu e interesatu.

Cei-a-lalti oficiali in adunările generali potu luá cuventu si déca suntu provocati suntu detori a vorbi inse votu numai in acelu casu au, déca si altmintrea suntu membrii corpului reprezentativu.

§ 61. Adunarea o inchide si deschide presiedintele, elu conduce consultarile si grigesce de observarea regulamentului afacerilor interne.

Presiedintele are dreptu de a scóte afara din sala pre ascultatorii turbatoru de linisce dupa o admonitiune premersa si pre vorbitoriu alu indrumá la obiectu, si déca s'a abatu dela acela de repetite ori, séu aru vatamá cuveninti'a, la ordine, si déca acést'a n'aru folosi a-i retrage cuventulu in acelu obiectu.

Intrebarea de votare membrii au dreptu de a vorbi la stabilirea intrebării, in casu de diferentia de opiniune decide majoritatea.

Voturile se computa dupa vorbitori, inse la dorinti'a a 5 membri, séu déca e vorb'a de instrainarea séu insarcinarea averi comunali incheierea contractelor oneróse si despre imprumutu comunale, presiedintele este obligatu a ordiná totu-déun'a votisarea nominale.

§ 62. Celu ce se folosesc de espressioné, care vatamá demnitatea consultatiunei séu pre membrii adunării, si acea nu si-o retrage indatu, se póte pedepsi de adunare, cu eschiderea apelatiunei, la o glóba ce se póte estinde in comunele mice si mari pana la 15 fl., — iéra in cetatile cu consiliu regulatu pana la 50 fl., si se póte scóte in calea administrativa.

Glób'a e de a se plati in cass'a seraciloru.

Déca s'a propusu luare de vindicta pentru violarea sesiunei, mai intaiu trebuie a se votá asupra intrebării: déca e de a se pedepsi acusatulu, dupa aceea asupra cuantului globei.

CAPU VI. Despre primari'a comunale.

§ 63. Decisiunile corporatiunei reprezentative si ordinatiunile jurisdicțiunei le esecutéza primari'a comunale.

§ 64. Primari'a comunale constá, in comunele mice: din primariu si substitutulu lui (judele alu doile séu asesorulu, másod-vagy törvénybíró), din celu pucinu 2 consiliari (joratu. esküdt, hites) si din notariulu cercualu (körjegyző);

in comunele mari: din primariu si substitutulu lui (judele alu doile séu asesorulu, másod-vagy törvénybíró), din celu pucinu 3 consiliari, din cassariu, notariu, respective notarii comunali, tutorulu

universale si unde este, din mediculu comunalu ordinariu.

In cetatile cu consiliu regulatu primari'a o formeza membrii consiliului (magistratului), adeca primariulu cetătiei (polgármester), capitanulu de politie, consiliarii, primu notariulu, notarii cu salariu ordinariu, primu procurorulu, procurorii cu salariu ordinariu, asesorulu orfanale, cassariulu, esactorulu, controlorulu, tutorulu universale, archiviariulu, mediculu, ingineriulu si alti oficiali sistemisati prin comuna conformu impregiurárilor.

§ 65. In cetatile cu consiliu regulatu corporatiunea reprezentativa stabilesce prin statutu relatiunea consiliului si a capului consiliului, a primariului cetătiei, cátra corporatiunea reprezentativa, respective cátra oficiali singurateci, precum si sfera de lucru, dreptu si activitate a consiliului si a oficialilor singurateci si organizatiunea personalului ajutorulu, manipulatoriu si servitoriu.

Acestu statutu e de a se susterne spre aprobare jurisdicțiunei.

In comunele mice si mari relative la stabilirea detorintele primariului, notariului, consiliarilor, respective ale cassariului si tutorulu universale, a statului personalului servitoriu, municipiele, concerninti aduca unu statutu generalu in terminu de 2 luni dupa striformarea loru conformu legeri mai nóve.

Pre bas'a acestoru norme generali comunele suntu obligate a stabili in detaiu — cu respectu la relatiunile loru locali — statutu comunale, care se reguleze agendele primariloru numiti si statutu personalului servitoriu. Statutele comunali estumodu aduse suntu de a se susterne asisderea municipiului spre aprobare.

§ 66. Trage plata regulata:

In comunele mice si mari notariulu, respective notarii, notariulu cercuale, si unde este, mediculu comunale ordinariu;

in cetati cu consiliu regulatu primari'a, toti membrii ordinari ai personalului manipulatoriu si ajutorulu.

Plat'a precum si cuantulu diurnelor casuali se fipséza de comuna prin unu statutu.

In comunele mice si mari: óre primariloru preste totu sa li se dá plata? si cáta? avendu in vedere usulu de pána acum'a, relatiunile materiali ale comunei si ocupatiunea primariloru, aceea o statorescu comunele inse-si in statutu atinsu la §-lu de susu.

§ 67. Plat'a regulata anuale a primariului cetătiei nu póte fi mai pucina de cátu beneficiulu ce-lu fipséza municipiulu respectivu pentru subprefecti.

Plat'a notariului comunalu pentru comunele mari, pre langa ascultarea corporatiunei reprezentative si conformu relatiuniloru materiali ale comunei, respective ale comunelor aliante, o statorescu municipiulu.

Acést'a plata, nesocotindu locuint'a libera ce e a se dá in natura, nu póte fi mai pucina decâtu 400 fl. v. a.

Platile stabilite inainte de publicarea legeri de facia nu se potu reduce (micsiorá.) Exceptiunea in acestu respectu numai atunci póte avé locu, déca comun'a respectiva va aretá, ca e prea ingreuiata si déca municipiulu va aprobá reducerea.

Municipiele suntu detorie a dispune despre esecurarea sortiei notariloru imbetrániti si a veduveloru si orfaniloru notariloru prin infintiarea casseloru ajutatóre si de pensiune, séu a instituteloru subventionali. Pentru acestu scopu se potu aliá si mai multe municipie.

Pamenturile comunali folosite pána acum'a de notari suntu de a se lasá si pre viitoru la notari, inse venitul anuale alu pamenturiloru, luatú dupa catastrulu de dare, se póte detrage din plat'a stabilita in bani ga'ta.

(Va urmá.)

Societatea academica romána.

(Sectiunea filologica.)

Siedinti'a din 4 Septemvre 1871.

(Fine.)

D. Baritiu, luándu cuventulu, esprima mai intaiu dorinti'a cá societatea sa mérga pre terenu practicú. Premiulu Zap'a este infintiatu si publicatu cu cáti-va ani mai inainte de a se infintiá

societatea academica romána. A statu cu totulu la voi'a literatiloru románi cá in acei ani sa se apuce de compunerea dictionariului si se ia premiulu.

Nu s'a aretatu nimenea. A venitu societatea academica si indatu, la anulu 1867, a provocatu pre toti literatii románi sa-i adune materiale pentru dictionariu, cu onorarii. Iérasu nu s'a aretatu nimenea, nici macaru cá sa adune materiale. Dupa aceste, membrii societătiei academice, vediendu pre de o parte ca, afara din sinulu ei, nici unui románu nu-i pasa de dictionariulu limbei nóstre, iéra de alt'a ca natiunea pretinde sa-si véda odata tesaurulu limbei sele adunatu la unu locu, ordinatu si definitu bine, s'a convinsu ca nu mai e tempu de perdutu si ca prin urmare trebuie sa se apuce insii membrii societătiei academice de compunerea dictionariului. In anulu 1869 s'a si luatú conclusiuni in acestu respectu. In sesiunea din anulu 1870 a facutu si d-sea opositiune modululu de scrierea dictionariului asiá cum fusese inceputu elu de cátra d-nii A. T. Laurianu si I. Massimu, si astadi le spune curatu ca opiniunile predomnitóre intre literatii nostri este, ca multimea de cuvinte latine, puse de d-loru in dictionariu, nu voru fi adoptate nici odata de natiune, si ca unele modificatiuni ortografice ale d-loru voru fi respinse de asemenea. Cu tóte aceste, medítându mai tárdiu fórté seriosu asupra lucrului si reflectându ca multimea de reforme, introduse in limba cá de 40 de ani, la inceputu fusese combatuta cu pré multa inversiunare, care in sa, dupa cáti-va ani, totu a fostu adoptata preste totu, d-sea nu cutéza a condamná nimic'a in modu neconditiunatu, ci astépta multe dela tempu. Scopulu principale alu nostru este: sa adunámu materialele limbei, sa dámu definitiunile si tóte acceptiunile cuvintelor. Acést'a este o problema fórté grea. Dara amu luatú asupra nóstra si trebuie sa ó scótemu la cale. D-sea nu cutéza a esi in lucrare, fára o revisiune prealabile. Acést'a o face comisiunea lessicografica. Iéra déca 'mi va schimbá lucrările in contra convictiuniloru mele si, póte, in opositiune cu voint'a natiunei, membrii comisiunei au luatú tóta responsabilitatea asupra-le, iéra pre de alta parte acei'a, cáror'a nu le place modulu de scriere alu comisiunei lessicografice, sa nu protege a-lu criticá fára nici o crutiare, pentru cá sa iésa adevéru la lumina.

In resumatu, d. Baritiu crede ca, dupa multe sbuciumaturi de 4—5 ani, este necesitate suprema cá sa properámu cu elaborarea dictionariului, iéra diferentiele cari esista intre membrii comisiunei lessicografice si intre cei-lalti membrii colaboratori, sa le incredemú tempulu si criticei serióse, care pána acum nici decum nu si-a facutu detori'a la noi.

D. Laurianu. Propunerea dlui Odobescu este fórté liberale si are multe avantagie pentru sine; ea este fórté propria pentru unu magazinu de materiale care n'are trebuintia de unitate, si s'aru potri pentru multe lucrári fórté folositóre, numai nu pentru unu dictionariu. Dupa dlui Odobescu lucrarea in cestiune aru fi numai o adunatura de materiale si o indicatiune de sistematé. Insa bine considerata acést'a lucrare, n'aru avé nici unu scopu practicú; ea aru produce spese enorme, cari nu s'aru rebonificá de locu. Drumulu propusu de d. Odobescu aru fi fórté longu spre a ajunge la finitu. Din contra dupa regulamentulu adoptatu, lucrarea de-sf proiectu are sa aiba unu usu practicú, si toti banii au sa reintre; in realitate societatea nu face decâtu unu imprumutu spre facilitatea dictionariului — proiectu fára a sfende ce-va indesiertu.

Resturnarea regulamentului n'aru face de cátu a mai intárdia confectionarea dictionariului pentru unu tempu indelungatu. Noi inse nu trebuiá sa amánámu scóterea la lumina a dictionariului, de si numai proiectu. Refacerea regulamentului, refacerea sistemei, semaná pré tare cu pándi'a Penelopei, si nu e prudinte a perde multu tempu cu atari oscilatiuni.

Totu ce s'aru poté face pentru multiamirea individuale, s'aru poté reduce la tiparirea fidele a unei séu dóue cóle cá échantillons in anelele societătiei, si care n'aru costá de cátu circ'a 3,000 lei pentru 10 cóle de échantillons, cari bani aru fi sacrificati.

Dara dlui nu vede nici utilitatea nici important'a unei asemenea publicatiuni de échantillons. Dnii colaboratori n'au se se téma ca prin supunerea lucrării loru la redactiunea comisiunei, si q'au sa se téma ca se va eclipsá individualitatea; comisiunea nu este de locu asiá de rigurosa, totu ce se póte dice bine in veru-ce modú clarú si lamu-

ritu se primescu fără modificări, de si membrii comisiunii s'aru si servitu cu alte cuvinte.

Orele fiindu inaintate, s'edinti'a se radica la 5 1/2 ore, remăindu acelu-si subiectu la ordinea dlei pentru urmatorea s'edinti'a a sectiunii filologice.

Presiedinte: A. Treb. Laurianu.
Secretariu sect. filologice G. Stonu.

Romania.

Mesagiu de deschidere a corpurilor legiuitoare.

Domnilor senatori! Domnilor deputati!

V'amu convocati mai inaintea terminului legiuitoriu ca sa ve ocupati de lucrari urgente cari reclama imperiosu concursu corpurilor legiuitoare.

Natiunea incredintiandu-ve interesele ei cele mai mari, d-vostre a-ti probatu in sesiunea trecuta ca ea nu s'a amagitu in sperantele sele.

Guvernulu meu, care s'a aflatu in circumstante dificili, a cautatu in mijloculu d-vostre totu sprigiulu si t'ara de care avea nevoia.

Sum fericitu, domnilor, a me afla in mijloculu unei reprezentatiuni, care a sciutu a rumpe cu tristele traditiuni de mai inainte, si care va sci totu-denn'a sa inlature cu barbatia ori-ce insinuatii contrarie si sa nu asculte decatu glasulu ratiunii si alu dreptatiei.

Gratia concursulu patrioticu ce a-ti datu guvernulu meu, amu potutu pune stavila crizei financiare de care eram amenintati.

Pentru prim'a ora astadi ne aflamu in regula, cu unu bugetu votatu pre anulu viitoru; si pentru prim'a ora, dupa atatea infructuose silintie ce s'au pusu in anii trecuti, simtindu v'ina satisfactiune de a ve anuciata ca imens'a datoria flotanta, care apasa mai inainte asupr'a tesaurulu intr'unu modu ruinatoriu, se afla stinsa prin legea ce a-ti votatu.

Dara ceea ce este si mai multu, ceea ce trebuie sa umpla anemele nostre de o legitima mandria nationale, este ca imprumul de 78 milioane, ce era destinatu a usura tote dificultate tesaurulu publicu, s'a realizatu numai in tiera si prin proprie nostre resurse.

Acelu este unu mare evenimentu, dloru senatori si dloru deputati, mai alesu candu ve veti gandii in ce momente critice ne-amu aflatu in timpul acelu; punendu-se la cercare propriile fortie ale tierci, s'a demonstratu cu acelu ocaziune intr'unu modu peremptoriu a ei vitalitate si credintia in viitoru.

De aceea gasescu de a mea datoria de a recunoste in mijloculu d-vostre ca patriotismulu cu care publiculu romanu a concursu in grelele circumstante, in cari ne-amu aflatu la subscrierea imprumatulu, si puternic'a actiune cu care omenii nostri de finacie au sciutu sa incurageze si sa atraga economie private spre plasarea lor in acestu imprumutu, merita tota laud'a nostra.

Iera d-vostre ve exprimamu inca odata a nostra multamire, ca, preocupati numai de interesele tierci a-ti sciutu, votandu legea, a incungiura pericolele ce amenintau finaciile nostre.

Ministeriulu meu ve va presentu acum mai multe proiecte de legi conformu cu ingagiamentele ce a luatu in sesiunea trecuta, cari n'au alta tiena

decatu aceea de a se organiza serviciile pre base stabili, de a se face tote economie potinciose, de a se echilibra cheltueile cu veniturile, de a se introduce catu mai curendu reforme simitore in sistemulu de astadi, pre cari se voru basa bugetele anulului 1873 ce sunteti chiamati a vota; cu unu cuventu, a se lua mesurile cele mai energice spre a se evita in viitoru reintorcerea cauzelor regretabili cari, intr'unu periodu de mai potienta de diece ani, au precipitatu tier'a pentru a trei'a ora in crise financiare, crise nefaste cari nu aducu dupa ele decatu ruin'a contribuabililor si discreditulu tierci.

Avem multe de remediatu, suntu inca mari dificultati de invinsu; dara nimic'a bunu nu se pote spera fara ordine si stabilitate. De aceea, amu firm'a convictiune ca, cu totii intruniti pre calea binelui si predominati numai de interesulu patriei, veti da totu concursulu guvernulu meu; si prin propri'a initiativa ce aveti lu veti lumina asupr'a diverselor mijloce de intrebuintatu spre a atinge scopulu ce ne-amu propusu a realiza, adeca, prosperarea finaciilor statulu care este anim'a tierci.

Decandata: reorganizarea curtiei de computuri, a administratiunii domeniilor si a padurilor statulu, a explotarei salinelor si a vaniloru, o prefacere radicale in administratiunea generale a finaciilor pre basea unei noue divisiuni teritoriale, cu care se afla in strinsa legatura bugetele pre 1873, suntu atatea proiecte cari au de tiena de a introduce stabilirea ordinei in finacie, departarea cheltuelilor inutili, sporirea veniturilor si realizarea de economie intielepte in cheltueile statulu. Pre langa acestea, ministeriulu meu va sustiene si va cere votarea proiectelor depuse inca din sesiunile trecute asupr'a monopolulu tutunulu si a tacei de timbru si de inregistrare. Aceste proiecte suntu neapertu necesarie de a se lua catu mai curendu in esaminare ca sa nu ne ajunga anulu nou fara de a avea inca de mai inainte asigurata plat'a la tempu a totor cheltuelor statulu si a ne espune asfelu la noue perturbatiuni in finacie cari aru neutralisa bunele efecte ale operei ce cu toti amu intrapinsu.

Situatiunea generale a siarei financiare actuale vi se va presentu de odata cu infacsiarea bugetelor pre anulu 1873 si cu inceperea sesiunii ordinare.

Mai este inca o chestiune importanta privitoare la finacie si care cere a fi imediatu resolvata. — Acelu e chestiunea pensiunilor. Neaplicarea repartitiunii prescisa de legea pensiunilor din chiaru diu'a punerei ei in lucrare, si votarea de pensuni in proportiuni cu totulu coversitore sorgentiloru afectate casei pensiunilor, si chestiunea a devenitu din cele mai dificili. Ea reclama deci tota atentiunea corpurilor legiuitoare si o prompta solutiune pentru vindecarea reulu si stavilirea in viitoru a cauzelor cari l'au produsu.

Chestiunea caloro ferate a trecut prin diverse fase dificili. Ministeriulu meu ve va presentu tote actele. — Nu me indoiescu ca, prin concursulu d-vostre se va regula acum intr'unu modu definitivu. (Va urma.)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de Protopresbiteru alu tractulu Merceuri cu Scaunulu in acestu opidu, se escrie

prin acelu concursu pana la 25 Novembre 1871 st. v. inclusive.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu competentiile protopopesci.

Concurentii, cari de sine intiegandu-se au sa fia calificati si bine meritati pre terenulu bisericescu, si scolariu in intiesulu „Statulu organicu“ voru avea pre langa testimoniile despre terminarea studiilor gimnasiali, si teologice se produca documentele despre serviciile lor de pana acum.

Sabiu 27 Octobru 1871.

Comitetulu Scaunulu protopopescu alu Merceuri.

(1-3)

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu cu salariu anualu de 400 fl. v. a. devenitu vacantu la scola capitula normala gr. or. a tractulu Dobrei din opidulu Dobrea, se deschide concursu pana in 14 Noemvre a. c. v.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati a-si tramite recursele, instruite in sensulu Statulu org. subsemnatulu comitetu protopresbiteralu pana in terminulu mai susu indicatu, documentandu: ca, suntu romani de relegea gr. or. — ca, au absolvitu gimnasiulu superioru, si pedagogia ori teologia in institutulu pedagogico-teologicu archidiecesanu din Sabiu, si in urma ca, au o portare morale nepatata.

Comitetulu protopresbiteralu alu tractulu Dobrei greco-orientalu.

Dev'a, 17 Octobru 1871.

prin

Ioanu Papiu,
protopopu.

(3-3)

Concursu.

Devenindu statiunea de parochu din mater'a Orestior'a de jos si fili'a Buciumu in vacantia cu acelu se escrie concursu pana la 8 Noemvre a. c.

Emolumentele suntu dela materia:

1. o ferdela cucuruzu smicuratu — seu doue ferdele cu tuleu — dela tota familia;
2. pamentu aratoriu de 20 ferdele semanatura — si unu fenatiu de 1 caru fenu precum si folosirea Cimiteriulu;
3. casa parochiale dela filia;
4. asemenea cate o ferdela cucuruzu seu 2 cu tulei dela fia-care familia;
5. pamentu de 5 ferdele semanatura si folosirea Cimiteriulu. —

Doritorii de a competu la acelu statiune instruidu-si concursele lor in sensulu Statulu organicu pana la terminulu susu scrisu au a subterne scaunulu protopopescu alu Oresciei.

Orescia 15 Oct. 1871.

In contielegere cu ambe comitetele parochiale.

Nicolau Popoviciu,
protopopu.

(3-3)

Burs'a de Vien'a.

Din 28 Octomvre (8 Nov.) 1871.

Metalicele 5%	58 70	Act. de creditu	30 320
Imprumut. nat. 5%	67 65	Argintulu	116 50
Actiile de banca	791	Galbinulu	5 59

„ALBIN'A“

Institutulu de creditu si de economie.

Terminulu pentru subscrierea de actiuni la „Institutulu de creditu si de economie „ALBIN'A“ se prelungeste prin acelu pana in 30 Novembre c. n. a. c. cu acelu adaosu, ca alta prolongire nu va mai urma la nici o intemplare.

Conditiiunile remanu cele cunoscute.

Sabiu, in 14 Octobru 1871.

Comitetulu fundatoriu.

(3-4)